O NASILJU NAD KAVRANOM I NJEGOVIM SUPATNICIMA

Autor uznik
Ponedjeljak, 26 Srpanj 2010

Fra Martin Planiniæ

O NASILJU NAD KAVRANOM

I

NJEGOVIM SUPATNICIMA

Događaj zadane mi teme nije otok, nego je uzroèno povezan s prethodnim događajima. Stoga æu ga staviti među bolna zbivanja naše povijesti pa æu i ja, poput biblijskih pisaca koji su, služeæi se svojim onodobnim znanjem, govorili kao vjernici, obraditi ovu temu kao vjernik i donijeti moralnu prosudbu o njoj i o događajima s njom povezanima. Sporedno mi je hoæu li se svidjeti ljudima. Bitno mi je, predstavivši se javnosti i kršæaninom i katolièkim sveæenikom, obraditi zadanu mi temu u skladu s Pavlovim rijeèima: Kad bih još nastojao svidjeti se ljudima, ne bih bio sluga Kristov (Gal 1,10). Želim se svidjeti Isusu Kristu jer ispred njega i u Ime njegovo želim govoriti. Govoreæi kao vjernik, ne zapostavljam znanost nego iznosim èinjenice s vjerniècim osvrtom i moralnom kvalifikacijom.

Godine 1102. izgubili smo svoju samostalnost ili, bolje reèeno, zadovoljili smo se u onim prilikama ograniècenim suverenitetom, a 31. prosinca 1526. godine prihvatili smo personalnu uniju s Habsburškom monarhijom, koju smo èuvali kao svoju vlastitu državu, opiruæi se Sulejmanu II. pod Sigetom, unatoè njegovoj ponudi Nikoli Zrinskom o uspostavi slobodne Hrvatske pod turskom zaštitom. Na to Zrinski ne pristaje veæ junaèki gine, uvjeren da se žrtvovao za svoj narod i svoj Dom:

Za Domovinu
mrijeti kolik slast.

Prot'
dušmaninu, on mora.

Mora on past.

Bezdušni Beè „nagradio je“ Nikolu
Zrinskog 30. travnja 1671. krvavim èinom
i dao nam do znanja: krvavo æe završiti svaki pokušaj obnove hrvatske
državnosti. Gledajuæi taj strašni dan i
èin, naš pjesnik August Harambašiæ
napisa:

Tko svoju Zemlju ljubi.

I tko ne æe biti rob.

Tomi krvnik glavu rubi.

Taj u
hladan pada grob.

Ove rijeèi, utemeljene na našoj
mukotrpnoj prošlosti, postale su proroèke i
za našu nedavnu prošlost, potvrðuje Bleiburg, za našu sadašnjost, potvrðuje Den
Haag; i za našu buduænost, potvrðuje i potvrdit æe 27. „jula“ i ove godine, kada bude proslavljen pokolj
vjernih Hrvata-katolika, povratnika s hodoèašæa
sv. Ani, Gospinoj majci Isusovoj baki, a pogotovo kada taj krvoloèni
događaj, nadahnut talijanskom iredentom,
bude ovjekovjeèen èetnièkim
spomenikom, znakom
antifašistièke borbe, èetnika, talijanskih
kolaboracionista.

Uzdajuæi se u Božju providnost veselo smo
doèekali Deseti travanj godine 1941.
Na Veliki èetvrtak! Ujutro, nakon toga, osvanuo nam je Veliki petak, koji nas je, u svom krvavom znaèenju, pratio i
još

nas prati ruku pod ruku.

Nisu naši razoružani vojnici kažnjeni stoga jer su bili zloèinci nego samo zato jer su državu obnovili i jer su je hrabro branili. Hrvatska nije smjela nastati, pa je morala nestati voljom zlih moænika, unatoè tomu što nije ispunjena Staljinu želja da prijeðe u Veneciju preko našega državnog teritorija. Bez otpora! Za tu plemenitu i Zapadu veoma korisnu našu gestu, naš je veliki biološki potencijal postao i navijek ostao britansko mito partizanima, šumskim teroristima, kojima današnji borci protiv terorizma bijahu vjerni saveznici. Partizanski, dakle, odlazak iz Koruške plaæen je izruèenjem naših razoružanih vojnika i nezaštiæenih civila krvoloènim partizanima. Nakon rata!?

Nije Bleiburg promjena narodne vlasti ni promjena režima, veæ istrjebljivanje hrvatskoga naroda. Kad je bugarski èasnik Reziorz vidio što partizani rade, rekao im je, prije nego æe zaštititi naše zarobljene vojnike: Ubijate ih, ali ne zato što su ustaše veæ zato što su Hrvati. Zato æu se poslužit sržnom porukom filma Nevino osuðen: Radije sto krivih obraniti negoli jednoga nevina osuditi. Te rijeèi izrekao je sudac èim je doznao da je ubijen nevini èovjek nakon pravomoænosti presude. Do te poštene poruke nije se držalo kao do lanjskoga snijega. Jer, važnije je bilo ubojicama sto nevinih Hrvata ubiti, negoli jednoga jedinog hrvatskoga krivca spasiti. Cilj, dakle, poratnoga pokolja nije u kažnjavanju krivaca veæ u istrjebljivanju i raseljavanju hrvatskoga naroda. Nije smetao ustaša, smetao je Hrvat. Nije smetalo ni slovo U na hrvatskom èelu, smetalo je h r v a t s k o è e l o. Zato su poubijani i razoružani hrvatski vojnici i nezaštiæeni civili.

Momci su pomoreni da se ne bi imao tko oženiti, muževi poubijani da se ne bi mao tko vlastitoj ženi vratiti, sretno preživjeli pred sud su izvedeni, te su ili pogubljeni ili zatvoreni, kako bi bilo onemoguæeno zaèeæe novih Hrvata. U eksploziji nataliteta!

Zbog ovakvoga stanja mnogi se nađoše u šumi. Jedni, držeæi da æe, iskoristivši oèekivani rat između Staljina i zapadnih saveznika, obnoviti svoju palu državu, a drugi su se radije opredijelili za život u šumi negoli za muke u zatvoru. Hrvatski borci u šumi imali su razna imena, ovisno o mjestu njihova boravka. Ovdje æu ih zvati križarima.

Nakon onako strašnoga pokolja, nema dvojbe, partizani su s križarima mogli obraèunati u kratkom vremenskom roku,

ali to nisu uèinili. Zašto? Odgovor æe nam dati pogibija Kavrana i njegovih supatnika. Buduæi da je partizanska neman, žedna hrvatske krvi, željela što više Hrvata potamaniti i možebitnu ratnu iskru sprijeèiti, poslala je svoje uhode, pretežito iz Zagreba, pokorenoga grada – zna se kada – da prièaju bivšim hrvatskim vojnicima prièe o ratnim uspjesima boraca u šumi. Nužno bi bilo te razbacane i nepovezane jedinice struèno povezati, osposobiti i borbu nastaviti.

Na te je prièe nasjelo Hrvatsko državno vodstvo (HDV) pa je radi provjere poslalo ekipu koja je spala samo na Mirka Æavara i Antu Vrbana. U sluèajnom ili u namještenom okršaju blizu Èitluka, pokraj M e ð u g o r j a, Mirko Æavar je poginuo, a Vrban je ranjen i sa zalijeèenom ranom obišao je križare u Hercegovini.

OZN-a je, nema dvojbe, znala za svaki Vrbanov korak. Mogla ga je svakoga èasa likvidirati, ali nije htjela, jer Vrban se mora vratiti i dati izvješæe (HDV) koje æe na temelju toga pokrenuti vojnu akciju protiv partizana.

Nakon Vrbanova odlaska Ozna stupa u akciju. Svoje uhode, koje æe u hrvatskoj vojnoj odori ubaciti među križare, uèi hrvatski. Kad su buduæi njezini špijuni izvrsno nauèili hrvatski, Ozna je uspostavila s križarima vezu, u ime pomoæi koju oèekuju iz inozemstva. Montirala je oružanu borbu svojih uhoda protiv partizana, kako bi stvorila zabludu u križara. Križari su mislili da su njihovi buduæi pomoænici ušli u okršaj s Oznom, ali to bijaše fatalna varka. Jer, su se Oznini špijuni spojili s križarima nakon svoje „hrabre borbe“. I tako se Oznini špijuni, preobuèeni u hrvatske odore, poèeše „boriti“ na strani križara, do Oznina miga. Kad im je Ozna dala znak za završni udarac, križari su likvidirani u noæi između 17. i 18. rujna 1946. godine, na Mosoru, iznad Širokoga Brijega, ispod Gostuše, kako oèekivana vojna pomoæ ne bi imala komu doæi.

Ista Ozna, koja je kameleonski svladala križare u Hercegovini, služeæi se svojim kameleonskim trikovima, doèekivala je hrvatske bivše vojnike iz inozemstva, preobuèena u njihovu odoru pa je, likvidiravši èetvoricu u postupku hvaæanja

Luke Grgiæa, Rudolfa Mura, Kreše Župana i Martina Nemeca,

dovela osamdeset devetoricu pod istragu u
Zagreb na Savsku cestu.

Od 20. srpnja 1947. godine, kad je Ozni
u ruke pala prva skupina, do 4. srpnja sljedeæe godine, kada je došao sam
Božidar K a v r a n, kao osamdeset
deveti uhiæenik pod istragom. Evo ih po abecedi nabrojenih:

Alagiæ, Tahir; Balenoviæ, Marko; Blaškov, Vjekoslav;
Brezoviæ, Zvonko; Brozoviæ, Jure; Budimir, Ante; Bundiæ,
Stjepan; Bušnja, Vjekoslav; Car, Anðelko; Ceraniæ, Ivan; Èota,
Mihajlo; Èoviæ, Stjepan; Dujmoviæ, Pero; Dundoviæ, Vinko; Gavran,
Mijo; Grbeša, Nikola; Gržeta, Ivica; Hajdar, Suljo; Hraniloviæ,
Vladimir; Jagarinac, Mijo; Javor, Mijo; Jezovšek, Josip; Jurèeviæ,
Petar; Jurišiæ, Marko; K a v
r a n, Božidar; Kesegiæ, Mate; Keviæ,
Zvonko; Kovaèeviæ, Franjo; Križaniæ, Stjepan; Kršul, Eduard; Kuna,
Kazimir; Kuštro, Branko; Kutleša, Drago; Liko, Želimir; Luèiæ,
Drago; Majstoroviæ, Jure; Mandiæ, Tadija; Marakoviæ, Mirko; Mariæ,
Ivan Mijin; Mariæ Ivan Petrov; Markovinoviæ, Mile; Martiæ, Josip; Martinoviæ, Jakob; Matjašiæ,
Josip; Medoniæ, Jakov; Mesiæ, Martin; Mihaljeviæ, Jozo; Miliæeviæ,
Adam; Miloš, Ljubo; Nagliæ, Miroslav; Paniæ, Todor; Paveliæ,
Ivica; Pavlakoviæ, Vinko; Pehar, Nikola; Petek, Franjo; Petraèiæ,
Božidar; Plavšiæ, Pavao; Preka, Juraj; Pribiloviæ, Eduard; Prusac,
Ivan; Radoš, Filip; Rosandiæ, Mime; Rubèiæ, Nikola; Saboliæ
Vladimir; Sertiæ, Tomo; Srnak, Rudolf; Staniæ, Nikola; Strmeèki,
Izidor; Sujiæ, Ljubomir; Šimiæ, Ante; Šimoviæ, Jakov; Škrbina,
Jure; Šmid, Ivan; Šop, Ivan; Špalj, Julije; Šošiæ,
Ivan; Španièek, Vjekoslav; Tomljenoviæ, Josip; Tuk, Emil; Unterweger, Slavko; Vasilj,
Mate; Vragoloviæ, Ivan; Vidaèkoviæ, Slavko; Vrban, Ante; Vuèak, Ivan; Vukiæ,
Pavao; Zlatar, Leon-Pišta; Žiliæ, Bariša, i Žiliæ, Milan.

Ako mi netko rekne da nisam naveo još
trojicu, potvrdit æu mu i reæi: Da! Tako je! No oni iako su s njima pod
istragom, ne spadaju u zadanu mi temu, jer ne pripadaju Kavranovim supatnicima. Isto vrijedi i za javno suðene i za presudu, proèitanu 27. kolovoza 1948. godine. No, unatoè tomu što oni ne
pripadaju (HDV), nisu bez razloga na istom mjestu s Kavranom i njegovim supatnicima. I pod istragom i na javnom suðenju.

Patnje su pod istragom bile više nego
strašne. Ne želim se na tom zadržavati. Neka mi bude dostatno citirati našega
vrlog fratra fra Mladena Barbariæa,
dugogodišnjega zatvorenika: Trebali bi ðavoli, što muèe izgubljene u
paklu, doæi partizanima na kurs.

Njih držane dugo pod istragom trebalo je dovesti pred sud! I, priređeno im je spektakularno suđenje u prostorijama onodobnoga Zagrebaèkog velesajma. Na to suđenje nisu svi „stigli doæi“ jer 12. srpnja 1947. godine pred javnim sudom su samo èetrdeset sedmorica. Nabrojit æu ih abecednim redom:

Brezoviæ, Zvonko; Brozoviæ, Jure; Bundiæ, Stjepan; Ceraniæ, Ivan; Èota, Mihajlo; Dujmoviæ, Pero; Dundoviæ, Vinko; Gržeta, Ivica; Hraniloviæ, Vladimir; Jagarinac, Mijo; Jezovšek, Josip; Jurišiæ, Marko; Križaniæ Stjepan; Kršul, Eduard; Kuštro Branko; Liko, Želimir; Martinoviæ, Jakob; Matjašiæ, Josip; Medoniæ, Jakov; Mesiæ, Martin; Miliæeviæ, Adam; Miloš, Ljubo; Paniæ, Todor; Pavlakoviæ, Vinko; Pehar, Nikola; Petek, Franjo; Petraèiæ, Božidar; Preka, Juraj, Pribiloviæ, Eduard; Prusac, Ivan; Rosandiæ, Mime; Rubèiæ, Nikola; Srnak, Rudolf; Staniæ, Nikola; Strmeèki, Izidor; Šop, Ivan; Špalj, Julije; Španièek, Vjekoslav; Tomljenoviæ, Josip; Tuk, Emil; Vasilj, Mate; Vragoloviæ, Ivan; Vrban, Ante; Vukiæ, Pavao; Zlatar, Leon-Pišta; Žiliæ, Bariša, i Žiliæ, Milan.

Suđenje je trajalo do 17. srpnja godine 1948. Èim su saslušani svi koje je trebalo èuti toga dana, javni je tužitelj dr. Josip Hrnèeviæ donio veselu vijest. Obavijestio je opæinstvo u dvorani i slušateljstvo pokraj radio prijemnika da je Božidar K a v r a n u rukama državne sigurnosti. Zato moli da se prekine sudska rasprava i dadne mu se rok od osam dana kako bi mogao proširiti optužnicu na:

Božidara Kavrana, Vladimira Saboliæa, Vjekoslava Blaškova, Tahira Alagiæa i Ivana Šmida.

Ovo je suđenje trebalo uvjeriti svjetsku javnost da je Jugoslavija pod udarom “složne braæe” ustaša i èetnika koji se znaju zbratimiti i složiti kad je treba rušiti. Èista laž! Jer, trojica prije spomenuta nemaju nikakve veze s Kavranom. Naivni udbaši hrvatskoga podrijetla morali su uvuæi samo tri èetnika i sve emigrante hrvatskoga podrijetla do njihova istrjebljenja. Suđenjem je trebalo pokazati i Sovjetskom Savezu da nije Jugoslavija, nakon Rezolucije inforbiroa, potonula u kapitalistièke vode veæ je ostala socijalistièka država. Buduæi da je javni tužitelj FNRJ dr. Josip Hrnèeviæ morao imati referat u Beogradu na partijskom kongresu, zatražio je prekid suđenja pod izlikom proširenja optužnice na još petoricu. I, suđenje je prekinuto 17. srpnja, nastavljeno 10. kolovoza 1948. i tek nakon tri dana, 13. kolovoza 1948., Hrnèeviæ je, saslušavši sve preostale uznike, proèitao proširenu optužnicu na:

Božidara Kavrana, Vladimira Saboliæa,
Vjekoslava Blaškova, Tahira Alagiæa i Ivana Šmida.

Samo,
dakle, pedeset dvojica od osamdeset devet prispjelih pod istragu došli su pred sud. I ni jedan više.

Od 14. do 20. kolovoza 1948. godine
ukljuèivo, saslušavaju se nova petorica, pa se broj hrvatskih uznika popeo na pedeset dva. Buduæi da su došli pod istragu 52 hrvatska uznika, nameæe se pitanje: Gdje su trideset sedmorica? Doæi æe odgovor i na to pitanje, èim ustanovim ishod javnoga suðenja i njihova stradanja.

Dana 20. kolovoza 1948. završnu rijeè
je ima tužitelj dr. Josip Hrnèeviæ i
uznici koji su željeli nešto reæi. Tim èinom završeno je suðenje i oèekuje se da presuda, davno odreðena, sroèena i napisana, bude proèitana 27. kolovoza 1948.

I, doista,
27. kolovoza 1948. proèitana je presuda kojom su od 89 sudionika Akcije HDV-a bili pred sudom samo pedeset dvojica. Od njih pedeset dvojice èetrdeset ih je osuðeno na smrt, i to devetnaestorica vješanjem:

Blaškov, Vjekoslav; K a v r a n, Božidar; Kršul,
Eduard; Kuštro, Branko; Martinoviæ, Jakob; Miliæeviæ, Adam; Miloš, Ljubo; Pehar,
Nikola; Rosandiæ, Mime; Saboliæ, Vladimir; Srnak, Rudolf; Strmeèki,
Izidor; Šop, Ivan; Špalj, Julije; Tomljenoviæ, Josip; Tuk,
Emil; Vasilj, Mate; Vrban, Ante, i Žiliæ, Bariša -

a dvadeset i jedan strijeljanjem:

Alagiæ, Tahir; Èota, Mihajlo; Gržeta, Ivica; Hraniloviæ,
Vladimir; Jagarinac, Mijo; Jezovšek, Josip; Križaniæ, Stjepan; Liko,
Želimir; Matjašiæ, Josip; Medoniæ, Jakov;Mesiæ, Martin: Paniæ,
Todor; Petek Franjo; Petraèiæ, Božidar; Preka, Juraj; Pribiloviæ,
Eduard; Šmid, Ivan; Španièek, Vjekoslav; Vragoloviæ, Ivan; Vukiæ, Pavao, i Zlatar, Leon-Pišta -

i dvanaestorica osuđena na vremenske kazne:

Brozoviæ, Jure i Dundoviæ, Vinko; doživotno: Rubèiæ, Nikola i Staniæ, Nikola – na 20 godina: Brezoviæ, Zvonko; Dujmoviæ, Pero i Jurišiæ, Marko na 18 godina, a na petnaest godina: Bundiæ, Stjepan; Ceraniæ, Ivan; Pavlakoviæ, Vinko; Prusac, Ivan, i Žiliæ, Milan.

Trideset sedmorica, iako su došli pod istragu, nisu bili pred javnim sudom. Evo i njih po abecednom redu:

Balenoviæ, Marko; Budimir, Ante; Bušnja, Vjekoslav; Car, Anðelko; Èoviæ, Stjepan; Gavran, Mijo; Grbeša, Nikola; Hajdar, Suljo; Javor, Mijo; Jurèeviæ, Petar; Kesegiæ, Mate; Keviæ, Zvonko; Kovaèeviæ, Franjo; Kuna, Kazimir; Kutleša, Drago; Luèiæ, Drago; Majstoroviæ, Jure; Mandiæ, Tadija; Marakoviæ, Mirko; Mariæ, Ivan Mijin; Mariæ, Ivan Petrov; Markovinoviæ, Mile; Martiæ, Josip; Mihaljeviæ, Jozo; Nagliæ, Miroslav; Paveliæ, Ivica; Plavšiæ, Pavao; Radoš, Filip; Sertiæ, Tomo; Sujiæ, Ljubomir; Šimiæ, Ante; Šimoviæ, Jakov; Škrbina, Jure; Šošiæ, Ivan; Unterweger, Slavko; Vidaèkoviæ, Slavko, i Vuèak. Ivan.

Što je bilo s njima? Ne znam! Ovdje ne æu o tom izgovoriti ni a. Ostavljam današnje slušatelje i buduæe èitatelje u neizvjesnosti. Tko želi doznati što je bilo s njima, lijepo ga molim, neka ne traži istinu u arhivu nego u onodobnom tisku i Radio-postaji Zagreb. Tisak je pisao o njihovu padu Ozni u ruke. Nema u novinskom popisu uhiæenih ni Rudolfa Srnka ni Nikole Grbeše, ali s razlikom:
Doznali su èlanovi Rudolfove obitelji za svoga Rudolfa, jer je Rudolf Srnak došao pred javni sud, a za Nikolu Grbešu nisu mogli ništa doznati èlanovi njegove obitelji, jer Nikole Grbeše nema ni među uhiæenima ni među suđenima. Na temelju tiska èlanovi njegove obitelji ne znaju ništa o njemu. Zato su njegovi èlanovi zaslužili ispriku za nj i od nasljednika javnih medija i od hrvatskoga pravosuđa, koje se ponosi svojim antifašistièkim nasljedstvom. Ako ikakvu vrijednost ima ta još uvijek otrcana rijeè, i ako hrvatsko pravosuđe išta do nje drži, dužno je isprièati se svim obiteljima ove trideset sedmorice, a pogotovo obitelji Nikole Grbeše.

Proèitana presuda javnoga suda nije im dala izrièito pravo na žalbu. Svi, na smrt

osuđeni, poubijani su tek petoga dana nakon proèitane presude, 31. kolovoza 1948. godine, èetvrte godine nakon završena rata.

Nije se vodilo raèuna o sudskim odredbama. Osuđenici bijahu prepušteni krvnièkoj samovolji, bez ièijega nadzora. Ubijani su u zatvorskim æelijama tupim predmetima, a na stratištu krampovima i lopatama. Odlazeæi na stratište, nisu se svi jednako ponašali. Dok su jedni mirno, u dostojanstvenoj šutnji, išli kroz tamnièke hodnike sa svojim ubojicama, drugi su uzvikivali: Živjela Hrvatska.

Ne zna im se za grobove. Zatrpani su na stratištu. S više se poštovanja postupalo s uginulim životinjama negoli s njima. Može se, ipak, istraživati još nepoznato mjesto njihova stradanja. Možda je na tom mjestu partizanski spomenik, podignut ne njima nego partizanima, okrutnim ubojicama svoje braæe Hrvata. Buduæi da su podizane mnoge kosturnice uz partizanske spomenike i da je bilo premalo partizanskih kostiju, te su kosturnice popunjavane kostima umorenih ustaša i domobrana. Možda su i njihovi zemni ostaci u partizanskim kosturnicama. I ne samo njihovi nego i onih na Križnom putu stradalih, jer su partizani svake godine dovozili kosti pomorenih Hrvata, kako bi bilo svake godine više i više grobnih humaka u Jasenovcu. Kada partizanima zatreba puno partizanskih kostiju, ne smeta im uzeti ni ustaške. Jer, nitko od ustaša nije urezivao U na svojoj èeonoj kosti.

I red mi je sada ispuniti obeæanje te dati moralnu kvalifikaciju. Od poèetka do kraja naše borce i iz šuma i iz inozemstva, unatoè neospornoj naivnosti, krasi ljubav i spremnost žrtvovati svoj život ili svoje vrijeme na robiji. Pred ljubavlju naših zanesenih entuzijasta moramo biti u poklonstvenom stavu, zahvalni Bogu za te ljude i za ljubav koju im je Bog u srca ulio, podržavao te èuvao i saèuvao.

Tko se zna izraziti, suprotno od gore reèenoga, najbolje æe nam pokazati podlu zloæu protivne strane koja je bila svjesna ustaških moralnih kvaliteta i iskoristila ih za svoje gnusne ciljeve. Znala je Ozna da borci u šumama žele pomoæ i da im je braæa iz inozemstva žele pružiti. Zato im se preko krugovala lažno predstavljala i u hrvatskoj im se odori oèitovala. To je, nema dvojbe, nemoralno.

Uhiæeni borci iz inozemstva, premda nisu uspjeli ispaliti ni metak u zrak, bijahu osuđeni kao najveæi zloèinci. Od njih 89, nitko ne bi oslobođen. Trideset sedmorica su, vjerojatno, bez suda ubijeni. Od osuđenih na vremenske kazne, najmanja je kazna

15 godina, a najviša je doživotni zatvor, u koji dvojica doživotno osuđenih ne uđoše nego bijahu ubijeni u istražnom zatvoru. A, zar ima išta nemoralnije od èinjenice: oglasiti preko svih javnih medija da su Jure Brozoviæ i Vinko Dundoviæ osuđeni na doživotnu robiju i potajice ih ubiti bez proširenja optužnice i novoga sudskog postupka. I, je li to antifašizam? Saèuvao nas Bog toga i takvoga antifašizma. Mogao bi netko reæi da su kažnjeni za ono što su mislili uèiniti. Da, ali je to protivno ljudskom sudu na temelju pravnih norma. Što su oni kanili uèiniti nije stvar prava nego samo morala. Ljudi sude samo na temelju rijeèi i djela, a Bog na temelju i misli i rijeèi i djela. Da bih to objasnio, poslužit æu se jednom slikom: Došao ti gost. Stavio si mu zabunom otrov umjesto šeæera. Èovjek je umro, a ti si nevin. Premda te Bog nema za što osuditi, država æe protiv tebe pokrenuti sudski postupak.

A, sad obrnimo sliku: Gostu si htio staviti otrov umjesto šeæera, ali si mu zabunom stavio šeæer. Premda je gost živ i zdrav, ti si ubojica. Ubio si èovjeka. Nije važno što je on živ zbog tvoje zabune. Ubojica si pred Bogom, ali ne i pred državom, u skladu s prastarim pravnim naèelom: Sudac ne sudi nutrinu.

U njihovu sluèaju sudci su sjeli na Božje prijestolje i sudili im za ono što su, možda, mislili uèiniti, premda to ne uèiniše. A to je, s moralnoga gledišta, zloèin. Sudsko, dakle, vijeæe bijaše skupina intelektualnih zloèinaca koji su partizansku zlu odluku pravno retuširali i partizanski zloèin ozakonili. I, eto, to je taj krvoloèni antifašizam koji pokaza svoju zloæu u ratu, na kraju rata i nakon II. svjetskog rata. Pobjednici nisu završili rat vojno profesionalno veæ razbojnièki okrutno. Pokolj Nijemaca, Kozaka, Hrvata i Japanaca, te sudske lakrdije u komunistièkim državama zove se antifašizmom. Ne diram mu u ime. Zla su mu djela. Neka se oni i dalje ponose tim imenom. Mogu, ali do smrti zadnjega britanskog razbojnika. Povijest nikoga ne miluje. Sve dostojne osude ona osuđuje. Doæi æe, nadam se, pred sud povijesti èinjenica da izruèenje naše vojske partizanima ne bijaše vojnièka samovolja zlih vojnika, nego državna civilna naredba zle države, Velike Britanije. Jer, Armija Velike Britanije podložna je civilnoj komandi. Kad prođe sto godina nakon događaja, ne æe pomoæi zemaljski silnici. Oni æe biti ili prašina na dnu groba ili osramoæeno potomstvo svojih zlih oèeva. I, unatoè velikim zloèinima nama uèinjenima, ne želim da naši zli neprijatelji budu plijen pakla ognjenoga veæ spašenici Boga milosrdnoga. Spasenje koje želim sebi neka Bog dadne i njima.

Doista ne znam ili je to djelo partizansko ili antifašistièko da nisu poubijani pokazani njihovim bližnjima i da im nije omoguæen pogreb u obiteljskim grobnicama. Neka znaju današnji sljedbenici antifašizma da nisu humani oni nego nacisti, svjedoèi partizanski film Valter brani Sarajevo. Jer, oni su obavijestili javnost o strijeljanju partizanskih odmetnika i pružili im moguænost ukopa u obiteljskim grobnicama.

Ako ove godine, do Svih Svetih i Dušnoga dana svima ožalošæenima za Kavranom i njegovim supatnicima ne bude pokazano mjesto njihove pogibije i ako im ne bude omoguæeno na tom mjestu upaliti svijeæe, donositi cvijeæe i moliti za njih, onda æe biti jasno cijeloj svjetskoj javnosti da današnji hrvatski vlastodršci nisu sljedbenici antifašizma nego partizanskog terorizma, za NDH odmetnièkoga, a nakon 15. svibnja 1945. godine i državnoga.

Nedavno je završena televizijska serija o Titi. Žao mi je što Antun Vrdoljak, autor filma U gori raste zelen bor, nije pokazao kameleonsko partizansko pretvaranje. Ni u ratu ni u hvatanju križara i emigranata koji su im bili voljni pružiti svoju bratsku pomoæ. On je morao u serijalnom filmu o Titi i to prikazati. I ne samo prikazati, nego i èinjenièno odgovoriti na ovo: Jesu li partizani oblaèili odoru svojih protivnika samo zato da bi zavarali neprijatelja u ratu ili i zato da bi svoje zloèine prebacili na svoje protivnike?! Neka na to odgovori hrvatsko pravosuđe. Dužnost mu je na to odgovoriti. Bez odgovora na to pitanje, neka to pravosuđe nađe za se adekvatan naziv, a ja ga ne dajem jer ne želim vrijeđati.

Kad se veæ Antun Vrdoljak latio toga posla morao je hrvatske vojnike provest i kroz Jasenovac gdje su ih partizani tamanili da bi bilo što više kostiju, natovarenih na NDH i njezinu vojsku. I, kad je veæ vrli znanstvenik i patolog svjetskoga glasa dr. Ljudevit Jurak stradao „zbog suradnje s okupatorom“ samo zato što je struèno dokazao da nisu odgovorni Nijemci za Katinski zloèin veæ vojnici Crvene Armije. Jesu li se onodobni predstavnici partizanske vlasti pobojali njegova struènog mišljenja, koje im ne bi koristilo, pa su ga zbog toga i likvidirali pod krinkom suradnje s fašistima?! Patologija je opæeljudska znanost. Ona nije ni fašistièka, ni nacistièka, ni antifašistièka. Zato kad je veæ otvorena Pandorina kutija, pa su predstavnici ruske vlasti priznali svoj zloèin u Katinu, red bi bio i da, ugledavši se na Ruse, današnji partizanski slijednici i sljedbenici kažu javnosti: nisu partizani po šumama i gorama samo pjevali nego su i zloèine èinili, ali ne samo u svojim nego i u tuđim uniformama. I, tako su Jasenovac, nekoæ obrambeni mehanizam NDH i radni logor za sve koji dignu svoju naoružanu ruku na tek nastalu državu, pretvorili u hrvatski podpovršinski grad, u skladu s rijeèima dr. Andrije Artukoviæa koji je pred staljinistièkim sudom i pred buduæim Blaškiæevim odvjetnikom, Antom Nobilom rekao: U Jasenovcu poèiva moja vojska. Ako mi ne vjerujete prekopajte ga pa æete naæi dugmad s njihovih bluza. Dugmad nisu sagnjila.

Zato su bez ikakva pokriæa prièe svake godine u Jasenovcu prièane i magnetofonski ponavljane. Zar nam treba išta jaèe od èinjenice da nas se optužuje za Jasenovac koji zli moænici nisu smjeli prekopati kao mi Ovèaru, da bi njihovo zlo pod zemljom ostalo i iznad zemlje ne provirilo.